

KIÁLLITÁSI ÉRTESÍTŐ.

A PÉCSI ÁLTALÁNOS MŰ-, IPAR-, TERMÉNY- S ÁLLATKIÁLLITÁS

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK NAPONKÉNT.

Előfizetési ára:

A kiállítás tartamára 2 frt.
Egyes szám 7 kr.

Kapható minden könyvkereskedésben
s a dohányüzsdén.

Hirdetési árak:

10-szeri hirdetésmél 1 hasábon
1 pett sor . . . . . 5 kr.
5-szöri hirdetésmél . . . . . 6 kr.
1-s. erl. hirdetésmél . . . . . 8 kr.
Minden hirdetéshez 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.

Szerkesztőség:

Király-utca 14. sz.

Szerkesztik és kiadják:

Feiler Mihály,
Haksch Lajos,

Lenkei Lajos,
Várady Ferencz.

Kiadóhivatal:

Király-utca 14. sz.

Pécsi kiállítás.

Pécsset, 1888. augusztus 10.

Pécs szab. kir. városa a munka ünne-
pét üli:

Ma nyílik meg kiállítása: annyi áldozat,
önfeláldozó iparkodás és szorgalom gyü-
mölcse, mely egyaránt dicsőséget áraszt
úgy a gazdára, kinek kertjében termett, mint
a kerteszekre, kiknek fáradságos munkájá-
val a nemes mag jó földbe hullott, kihajtott
és izletes gyümölcsöt érlelt.

Szerényen, szűk korlátok között indult
meg a mozgalom a pécsi általános mű-, ipar-,
termény- és állatkiállítás érdekében; de oly
nagy pártolás mutatkozott iránta, a bejelen-
tések oly nagy számmal tettek — és pe-
dig az ország minden részéből — hogy a
tervezett szűk kereten tágitani kellett s így
történt, hogy a helyi kiállításból országos
jellegű lón, hogy a 3 szomszédos vár-
megye: Somogy, Tolna, Baranya ipari és
nyersterménei az ország minden részéből,
sőt még a külföldről is szaporodtak, kiállítá-
sunkat gazdagga, jelentékenynyé és tanul-
ságossá téve, egyszersmind méltóvá Pécs
városához, méltóvá azon helyhez, melyet
Pécs városa a hazai városok között elfoglal,
méltóvá a Dunántúl termelőihez, kiket e ki-
állításból az oroszánrészt megillet, méltóvá
azon reményekhez, melyek országszerte a
pécsi kiállításához fűződtek.

Szerényen foglal helyet a pécsi kiállítás
kicsiny területén. De e szerénység nem kis-

szerü félénkségre vall; az önbecsérzet folyo-
mánya az! A lepel le fog hullni és látni fog-
juk, hogy a szerény külső duzzadó erőt,
nagyratörő képességeket, elszánt akaratot
rejt maga alatt; duzzadó erőt, mely kész és
képes is megküzdeni minden útjába gördülő
nehézséggel; nagyratörő képességeket, me-
lyek helyes irányba tereltetve mesterműve-
ket alkotnak; elszánt akaratot, mely célja
elérésére nem kimél semmi áldozatot, semmi
fáradságot s mely csak a kedvező alkalomra
vár, hogy azt megragadva, kitűzött célját
megvalósítsa.

Mert e kiállításon, valamint minden ed-
dig rendezett kiállításunkon, vörös fonálként
félreismerhetetlenül vonul végig a cél, a
rendezők részéről: föltüntetni ipari
és termelési állapotainkat, a ki-
állítók részéről: bemutatni képessé-
göket s e két törekvés, mint egyazon
hazafias érzés iker hajtásai, egyetlen közös
óhajtásba olvad harmonikusan össze: vajha
azok, kik e kiállítást megszemlélik, megér-
tenék a rendezők és kiállítók legnemesebb
intentióit, levonnák azokból a szükségszerű
következtetést s azon meggyőződésre jutva,
hogy minden krajczár, melyet külföldi ipar-
czikkért kiadunk, midőn azt hazai forrásból
is megszerezhetjük, vétek legfőbb ál-
lami érdekeink ellen — mert a mo-
dern állam éltető eleme a hazai ipar és ke-
reskedés — Pécsről mint az önálló magyar
ipar harcosai távoznának, kik e nagy és

Magyarországra nézve egyedül üdv-
hozó célért nemcsak lelkesedni, irni és
szónokolni tudnak, de tenni is akarnak
s a zászló diadalra juttatására nemcsak
maguk áldoznak, hanem készek ez irányban
befolyásukat és akaratukat minden idő-
ben és mindenki ellen érvényesíteni,
hogy végre valahára megszünjék azon szé-
gyenteljes állapot, melyben, jóllehet önren-
delkezési jogunk teljes, — több, mint két év-
tized óta idegen ipart gazdagítunk, a ma-
gunkét pedig senyvedni és a rajta elkövetett
bántalmakat megtorlatlanul hagyjuk.

De félre a keserűséggel. Egy jobb és
ézszerűbb jövő hajnala derengeni kezd s e
hajnalfényt úgy növeli a lelkesedés tüze,
mely a pécsi kiállítást létre hozta. Pécs szab.
kir. város a munka ünnepe üli s jól esik lát-
nunk, hogy ez ünnepnek vannak részesei:
a honfitársak ezrei, kik kiállításunkat az or-
szág minden részéből fölkeresik s kiket ő
városunk vendégszerető falai között a leg-
melegebben üdvözölünk! Az ő részvételök
bizalommal tölt e bennünket! Bizalommal
városunk jövője iránt, melynek nagy hiva-
tása tagadhatatlan s mely e részvételből
nagy feladatainak további ernyedetlen telje-
sítésére erőt fog meríteni s bizalommal az
iránt, hogy azon szép remények, melyek a
pécsi általános mű-, ipar-, termény- és állat-
kiállításához fűződnek, valósulni fognak.

Adja Isten!

Feiler Mihály.

TÁRCZA.

Amit Györkö Péter állított ki.

Nem áll a neve a katalogusban, kihagyták,
szántsándékkal kihagyták, mellőzték a jó em-
bert. Oh annak nagy sora van, hogy miért ma-
radt ki Györkö Péter uram a kiállításból s épen
azért irom én le, hogy mit állított ki Györkö bá-
tyám, mert a katalogusban úgyis hiába keresné
valaki.

Ott a „Bánom“ dülőben, annak is a végé-
ben, a hol a gazda minden szüretkor igazán meg-
bánja, hogy megkapáltatta azt a pár kuszált
tökét — ott egy kis völgyoldalban bóbiskolt
Györkö Péter adófizető polgár szalmafüdeles prés-
háza. Köröskörül mint a kotlós körül a kis csir-
kék, szanaszét kuporodik az a pár szál töke, a mi
még a múlt ősz óta benmaradt s a mit a szomszéd
ki nem húzigált egyenként karóstul a téli bor-
kóstolgatások közben, hogy befűtsön vele a szel-
lős kunyhóban.

Péter uram búsan nézegette a napról-napra
fogyó gazdaságot s úgy gondolta magában, hogy
fordítani kell a dolgon. Ott áll a tavalyi, sőt az
azelőtti csiger is a földbevéjt pinczében — a mi
magában véve ugyan elég ritkaság ilyen időben,
a mikor a gaz tolvajok egyre-másra törnek föl a
présházákat s lopkodják a bort — csak hogy Pé-
ter bátyánknál azért érthető, mert nemcsak hogy
a vevőknek nem kellett, de még a tolvajok is
messze elkerülték.

Hiszen épen ez volt a bütyök, a min Péter
uram eszejárása megakadt. Nem kell a bor. Igen
ám, de hát miért nem kell? Péter uram tudniillik
meg volt győződve, hogy az, a mit ő a saját kezei-
vel kapált meg, szedett le, a saját lábaival tapo-
sott ki, önmaga fejtett le s a saját nyelvvel kós-
tolt meg és jónak talált, az a bor okvetetlenül
nagyon jó bor.

Ennélfogva az a bor jóbor, annak el kell
kelnie. Majd megmutatja ő.

Györkö Péter uram nem volt olyan nagyon
hátramaradott ember, szerette az újságot s abban
különösen meghatották az olyan czikkek, melyek
a gazdaközönség jósorsának előmozdítására han-
goztatták a szebbnél szebb honboldogító eszméket.

(Olvasott ő ott valamit a kiállításokról, hogy
milyen jóféle dolgok azok. Ott versenyeznek egy-
mással a természetők, iparosok s más efféle adó-
fizető valamik; ott tűnik ki az igazi érdem, a
munkásság, a szorgalom, a képesség.

Oh ezek már Péter uramnak való dolgok.
Érdeme, az igaz, hogy még nincs; de majd lesz;
munkásságát legjobban bizonyítja, hogy ő teljesen
maga végez minden szőlőmunkát; szorgalmát
senki le nem tagadhatja, ott van ő minden nap
kora reggel a szőlőben és szorgalmasan kóstol-
gatja saját gázolta borát; s hogy képessége is van
hozzá, annak a mindig vékonyabban csepegő csap
a bizonyossága, pedig nem régen még ugyancsak
gyöngyözött belőle a kitóduló szőlőnedv.

Azt is olvasta Péter uram, hogy a kiállítások
szerzik meg a termelőknek a vevőket — ennél

már tovább nem is olvasott. Csak ez kellett neki,
lecsapta a lapot.

— Kifogunk állítani! Oh lesz még nekem
emeletes présházám.

S azzal betopogott a földbevéjt pinczébe s
végig kóstolgatta a borait, hogy melyikből állít-
son ki. Mindegyikből, természetesen, hogy mind-
egyikből. Kissé fanyaró egyik-másik a vörösből,
de majd azt pótolja cukorral.

Ohó, mert Péter uram nagyon praktikus
ember, tudja ő, mi a furfang!

Ebbeli furfangossága még továbbra is ter-
jedett. Egy kis kitüntetés is kell ám a bor mellé,
a mit majd a vignettákra nyomtatattna, úgy job-
ban veszik az istenadta italt.

Kieszelte ő, hogy jó lenne az urakat (akiket
az az újság, nem tudni miért, mind a keresztnevé-
n szóllit s akiknek csodálatosképen mindnek Gyuri
a neve) — meginvitálni egy kis borkóstolóra, at-
tól majd jobb lesz az ő csigerje azon a kiállításon.

Ohó, mert Péter uram nagyon furfangos
ember!

Nagy illemtudással meg is hívta a boros
Gyurikat, a kiknek a nevéit kiszedegette az újság-
ból s azok el is fogadták a meghívást; ugyan
senki sem értette, hogy mi ütött Györkö uramba,
de hát a meghívás nagyon szépen volt megesele-
kedve, nem lehetett visszautasítani.

Péter uram kitett magáért. A tarhonyás
paprikás tölséges volt, hasonlóképen a saját öklé-
vel gyúrt s a saját kérges ujjával kicsipkedett
túróscesusza is remekül izlett — hanem a bor . . .

Péter bátya, hogy jó példát mutasson, foly

Vezető a pécsi ált. kiállításon.

E lapokkal egy időben elhagyta a kiállítási kalauz is a sajtót, mely míg egyrészt az idegeneknek bizonyára szívesen látott útmutatója lesz magában Pécs városában és környékén, úgy minden egyes kiállító nevét és kiállítási tárgyát tartalmazza, csoportokra felosztva. Ez uttal meghívjuk a kiállítást látogató közönséget, barangolja be velünk a kiállítási helyiségeket, hogy sebtiben gyűjtse benyomásait, míg adandó alkalommal a kiállítás kicsinyben való megtekintésére nyílik alkalmuk.

A főkiállítás, mely „alsó” kiállítás elnevezését kapta, a Kert-utcában, a Deák- és Gyár-utczára nyíló falakkal bezárt torna-, hajdanában püspök-kertnek nevezett területen van elhelyezve. A bejárat az egész terület közepén, a kert-utczán nyílt meg. Díszes kapu van itt felállítva, melynek csúcsát Pannonia szobra ékesíti, két kis geniustól körvesztve. Szemben a főbejáráttal van az igazgatósági iroda, melynek hátsó bejáratánál lépve be, pécsi különleges iparágakkal találkozunk, a mennyiben ezen minta-házat legkisebb részletekig pécsi iparosok létesítették *Hoffmann Lajos* butor-gyáros tervei szerint. Ezen épülettől balra van a nyári színházról átalakított:

Gazdasági épület. A színházi karzaton a Gyarmathy Zsigmondné által összegyűjtött kalotaszegi varrotas van bemutatva mai fejlődéséig, és igen gazdag és sokoldalú választékban. A páholyok kivétettek és itt vannak elhelyezve a méhészeti és kertészeti csoportok. A földszinten élénk változatosságban és tarka színpompában a föld-birtokosok gazdasági kiállításai, a mezőgazdaság, szőlőszet, állati termények és erdészet vannak berendezve, míg magára a tágas színpadra a borászati és élelmi szerek kiállítása szorult. A borok versenyén 132 termelő versenyez. A szinkörtől balra van a:

Növegyleti helyiség, melynek minden zuga fel van használva kiállítási czélokra. A nagy terem maradt csupán üresen, és itt fognak megtartatni a különböző országos értekezletek, valamint az időleges kisebbszerű kiállítások. A nagy terem emelvényén az Ungar-féle orgona van felállítva, míg a többi termekben a fonó-, szövő- és ruházati ipar vannak elhelyezve; a különböző csoportba tartozó tárgyak lehetőleg különböző termekben helyeztetek el. A ruházati ipar versenyében 57 kiállító vett részt.

Külön helyiségben van elhelyezve a **vegyészeti ipar**, mely czélra az aréna mögött létező Deutsch Ádám-féle magtár vétetett igénybe. A különböző vegyi uton készült gyártmányok és házi szerek egész tömegével találkozunk, itt vannak ürmös specziesek, gyógyszerészeti készítmények, szappanok, keserű-vizek stb.

A város tulajdonát képező **tornacsarnok** úgy nagysága, mint valóban elegáns berendezése által tűnik kiválólóképen szemünkbe. Csakhamar rájő-

vünk, hogy e terem a finomabb fajtájú iparnak, a műipar-, majd meg a szellem termékeinek nyújtott menedéket. Itt van elhelyezve a bútóripár, díszítő- és sokszorosító-, papíripár, itt vannak a zeneszerzemények, itt áll az Angster gyárában készült pompás orgona, dekoratív lakberendezés, apró árú ipara — tehát elég érdekes tárgy, hogy e csarnoknak több időt szenteljünk.

A kiállítási tárgyak jó része mégis a külön a kiállításra épített 1200 □ m. nagyságú tágas **iparszarnokban** van elhelyezve, melynek főbejáratánál mindjárt a világhírű Zsolnaygyár pyramisa van elhelyezve, keleti szingazdagságával és a leg-**raffinirtabb** izléssel gyártott edényeivel. Az agyag- és üvegipar, vas, fém-, bőr-, építési-, gépipar, sok ágazatában itt van elhelyezve és itt bizonyára kiváló figyelmet fognak kelteni a mágocsi agyagipariskola készítményei és általában a megyénkben szép fejlődésnek indult agyagipar és ennek termékei az agyagkályhák.

Ha végig jártuk a főkiállítás fedett helyiségeit, a kiállított tárgyak meglehetősen halmaza vár még megtekintésre. Ezek az 1400 □ m. területet igénybe vevő félig fedett helyiségekben elhelyezett igen érdekes kiállítási tárgyak, melyek a bányászat, faipar-, gépipar, közlekedési eszközök és az építési ipar egy részéhez tartoznak. A bányászatnak természetesen, mint annak hazájában, jelentékeny rész jutott, sőt egyes kiállítók rendszeres aktnát is mutatnak be kicsinyített alakban, bemutatva, hogyan emelik ki a föld gyomrából a kőszentet.

Ezekben leirtuk az első, de főkiállítás színhelyét, és áttérhetünk a felső, népiskola-épületben elhelyezett kiállításba, mely iskolának legtöbb terme kiállítási czélra vétetett igénybe. A közép-tanodák és népiskolák kiállításai, a női kézimunka csoportja, rendkívül szép munkákkal, nagy fáradtsággal és kedvvel elkészítve, különösen a hölgyvilágra lesz nagy vonzerővel, ugyanitt van elhelyezve az iparművészet egy része, a tanoncziállítás, melyre azonban kis iparosaink közömbösségénél fogva alig jelentkezett több 100 kiállítónál. De mégis csak legérdekesebb az itt elhelyezett **országos képzőművészeti társaság vándorkiállításai**, melynél 20 kr. fizetendő külön belépti díjként, de miután e kiállítás legnevesebb hazai művészeiktől tartalmaz műremekeket, ezek megismerését senki el ne mulasztja. A képek nagy halmaza miatt (117) több kép még a külső csarnokba is szorult.

Keresni fogjuk az alkalmat, hogy tőlünk telhetőleg e helyen minden egyes kiállító kiállított tárgyát kellőképen méltányoljuk és ma beérjük azzal, hogy elmondottuk, mit hol találhat meg a látogató. A kiállítás részletes bebarangolását pedig hagyjuk azon pillanatra, midőn felgördül majd a függöny, mely holnapig az ipar és szellem versenyének termékeit a nagy közönség szeméi előtt eltakarja. L.

Valami megvillant a gőzölgő fejében, valami pokoli gondolat. Hirtelen erőt vett a mámor csüggettségén, föluggott, berohant a pinczoduba s a vérig dühített állat iszonyu erejével kihengergetett egy hat akós tele hordót s neki uszította a lejtőnek, melyen az ő drágalátos vendégei kaczagva lépkedtek lefelé egyik természetalkotta kőlépcsőről a másikra.

— Nesztek, igyatok! — Ordította Péter uram s csipőre téve a két kezét ott fönt a domboldalon, ürdögi vigyorgással várta a hatást.

Azok pedig ott lent, a mint a hordó a közellükbe ért, félreugrottak az útból s a borlavina óriási erővel rohant tovább, míg az alsó szikla-lépcsőbe ütközve szétlottyant.

Mikor Péter ezt odafönt meglátta, mint a vadállat bódult föl s rohant másik hordóért. Azzal aztán az történt, hogy mikor a lejtőig elhengergette, a hordó egyszerre csak meglódul s magával rántja Györkö uramát, a ki egy teljes bukfenchez fordulva a hordó körül, valami olyat érzett, mintha a hordó keresztül ment volna a lábán s azt megnyomorította volna.

Úgy is volt. Mire föleszmélt, csak az egyik lábának vehette hasznát s most is mankón jár-**kel** az udvarában s szidja a kiállítást, meg azokat a Gyurikat, a kik szántszándékkal kihagyták a kiállításból — igen azért, mert nem adott mind-egyiknek legalább is egy akóra valót az ő jó bánomi borából, a mit ő ugyan ki nem állithatott, de legalább tisztességgel beállított tőle.

H a k s c h L a j o s.

— A „**Kiállítási Értesítő**“ szerkesztő sége, mint a lap homlokán is olvasható, *Király-utca 14-ik szám* alatt van. Ez a szerkesztőség nappali irodája; esti 5 órától kezdve azonban a szerkesztőség Taizs József nyomdájában tanyáz a hol éjjeli 12 óráig értekezhetik vele a közönség. Ezenkívül — különösen a kiállítókra való tekintetből, a kiknek gyakran van valami közleni valójuk a hivatalos lap közegeivel — a szerkesztőség egy tagja reggel a kiállítási terület megnyitásától annak bezárásáig estig állandóan lenn tartozkodik a növegyleti helyiség (ruházati osztály) nagy termében.

NAPI HIREK.

— A **kiállítás megnyitási programja.** A pécsi általános kiállítás ma, szombaton reggel 10 órakor fog megnyitni. 1/2 10 órakor a város képviselő-testülete a városházán gyülekezve, A i d i n g e r János kir. tanácsos, polgármester vezetésével, magyar díszruhában vagy frakkban a kiállítás színhelyére, a tornatérre indul, hol időközben a fővárosi iparegyesület Pécsre rándult tagjai, Falk Zsigmond lovaggal élükön, a többi hivatalos egyesület fejei, hölgyekkel tarkítva foglalnak a kiállítási igazgatósági irodától jobbra állást. Balra a végrehajtó-bizottság tagjai, Nádossy Kálmán elnökkel csoportosulnak és pár percczel 10 óra előtt K r a s z n a y Mihály kir. tanácsos elnöklete alatt Z s o l n a y Vilmos, F e k e t e Mihály a város képviselőtestületben, B r a z a y Kálmán vagy O r s z á g h Lajos és F o r r a y Iván a megye képviselőtestületben álló küldöttség megy a főispánhoz, hogy a kiállítás ünnepélyes megnyitására meghívja. A főispán és a küldöttség tagjai hintón jönnek az alsó kiállításához, és a közönségen keresztül utat törve, mely az igazgatósági pavillonnal szemben foglal állást, azon épület előtt felállított emelvényre lép, hol meghallgatva Nádossy Kálmán elnök üdvözlő beszédét, mint a kiállítás díszelnöke a kiállítást megnyitottnak nyilvánítja. A dalárda dalra gyűjt és erre a kiállítás futólagos megtekintése következik. Elöl mennek a főispán és a kiállítási elnök, utánok a kereskedelmi miniszterium képviselőtestületében dr. S c h n i e r e r Gyula, miniszter. tanácsos és M á d a y Izidor osztálytanácsos, azután a fővárosi iparos-egyesület tagjai, Falk Zsigmond lovaggal élükön. A hölgyek a férfakkal vegyest vesznek részt a megnyitó menetben. A „Pécsi dalárda“ a növegylet épületében felállított Ungar-féle orgonánál, úgy a tornacsarnokban elhelyezett Angster-féle orgonánál ismételtlen énekel. Végig járva az alsó kiállítás összes helyiségeit, a menet gyalog a Gyár-utczán át a sétateren keresztül a felső kiállításához (belvárosi népiskola) indul és ott is végig járva az összes termeket, a megnyitási ünnepélyes program első része befejezését nyeri. Egy órakor délután a kiállítási vendéglőben fényes bankett veendi kezdetét.

— **Smekál Manó ezredes és a kiállítás.** Tudvalóval a városunkban állomásozó 52-ik gyalogezred a katonazenekarral együtt Budapesten van a fegyvergyakorlatokon, melyek e hó végéig húzódnak el. A kiállítási bizottság megkeresése folytán azonban történt intézkedés, hogy a katonazenekar már e hó 20-án Pécsen hangversenyezzen és e naptól fogva esténként a kiállítási bizottság rendelkezésére fog állani. Smekál Manó ezredes a kiállítási végrehajtó bizottság elnökéhez intézett levélben sajnálatának ad kifejezést, hogy többet nem tehetett azon város érdekében, melyet máris annyira megkedvelt és melynek nemes vállalkozásának (a kiállításnak) a legszebb sikert kívánja. — Mig a katonazenekar a számára elkészített zenekarpavillonban foglalhat helyet, Jónás János zenekara fog hangversenyezni, ki egész új változatos műsorral rendelkezik.

— **Képzőművészeti kiállítás Pécsen.** Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy az országos képzőművészeti társulat kiállításunkkal kapcsolatban vándorkiállítást rendezett, mely remélhetőleg egyik legvonzóbb pontját képezi majd a programnak. A belvárosi népiskola szárnyas kapui megnyitlak a remek képek befogadására, a dalárda-terem sarkaiban meglapult pókháló a hangok változatos zaját éveken át megszokva, most egy szürke gomolylyá összehordva, csodálkozva kérdezni látszanak egymástól, vajjon mi történik itt? a testvérművészet megirigyelte helyzetüket és kiszorítja onnan, mintha ők nem is tudnák, hogy itt nemcsak nézni, de látni is kell. Bizony látni! hogy teljes valóságában élvezhessük a megtetszett remekművet. Most örül és hálát ad az Istennek a művészek közt is az, a ki megtanult

ton szedte magába a cukorral kifoltozott lőrét, a mitől nagyon hamar megeredt a nyelve. Az a cukros bor hamis jószág.

S míg a vendégek egyenként az asztal alá lötyentették az édes-keserű folyadékot, addig Péter gazda már ott tartott, hogy sorba tegezte a vendégeit s kidagolta, hogy hát tulajdonképen miért is hívta meg őket.

A vendég-juryk fölötté megtisztelve érezték magukat, mikor Péter uram kinyilatkoztatta, hogy csupán meg akarta őket venni, s hogy most már nekik kötelességük, a kiállításon mellette szólni.

Nagyon be volt már nyakalva Györkö Péter, nem tudta mit beszél s a vendégek jobbnak látták ott hagyni a cukros borával együtt.

Látta ezt Péter gazda, ennyit még látott s végtelen földühödött ez impertinencia fölött; hát még mikor az egyik vendég, a kit ő az imént kedves Gyurimnak titulált és össze-vissza csókolt, azt sugta a fülébe:

— Kutyának való ez a lőre, nem ám kiállításra!

— Mit? hogy az én borom kutyának való? Nektek való, igen nektek, ti vagytok az én kutyáim! Ettetek az ételemből, ittatok a boromból, most az én kutyáim vagytok, a kik azt fogják ott a kiállításon mondani, amit én diktálok!

Ezért aztán elverték Péter gazdát közösen úgy, hogy csak úgy porzott a bugyogója.

Mikor eleresztették, a dűhe nem ismert hárt. Tombolt, toporzékolt, utánuk akart futni, de a lábai nem bírták a futást, nagyon rogytak a térdei.

helyesen látni. Hosszu sorát lehetne felszámolni művészeinknek, a kik ezuttal Pécsen tisztelik meg kiállításunkban való részvételükkel és mondanunk sem kell, hogy nem hiába. A „megvétetett” aranyírású tábláskák már készek, remélhetőleg nagy szűkség lesz rájuk, mivel azon időn már túl vagyunk, mikor erkölcsileg adózva a képeket megdicserjűk, — de nem vesszük. A legjobb dicséret az lesz, ha a titkárságnál azt kérdezzük: mi az ára? A kiállított festmények száma 117, melyek a népiskola emeleti folyosóján és a dalárda termében vannak elhelyezve. Keleti Gusztáv, kinek műveivel még a budapesti múcsarnokban is csak ritkán lehet találkozni, itt képviselve van egy tájképével; külföldről mindig üresen küldik vissza neki a ládát. A tájképek egyik legremekbbs példányát Telepy Károly művei közt lesz alkalmunk bámulhatni. Spányi, Tölgyesi szebbnél szebb hangulatos festményei, Ligeti történelmi nevezetességű segesvári tájképe is ki lesz állítva. Vastag György egy remekül festett arcképe, Feszty Árpád „Leégett faluja,” Greguss Imre, Kardos, Feledy, Patáky, Tolnai stb. mind szives vendégünk, kiket örömmel üdvözlünk. A kiállítás tárgymutatója, mely a festő nevét, a festmény címét, fajtát és árát föltünteti, a „Kiállítási Kalauz”-ban foglalatik.

— **Az első időleges kiállítás** augusztus hó 14., 15. és 16-ik napjain tartatik a pécsi kiállítás keretében, mely a nyári gyümölcs- és konyha-kertészeti czikkeket foglalja magában. Igen érdekesnek ígérkezik, a mennyiben eddig különféle vidékekről már számos bejelentés történt ez időleges kiállításra. Gazdasszonyaink híresek a kertészet terén kifejtteni szokott tevékenységükről, jól tennék tehát, ha újabb bejelentésekkel e kiállítás érdekességét és fontosságát növelnék. Bejelentések még mindig elfogadhatnak; a kiállítandó tárgyak egy nappal e kiállítás megnyitása előtt küldendők be.

— **Beszámoló beszéd.** Pécs sz. kir. város egyhangulag megválasztott országgyűlési képviselője, Perczel Miklós a kiállítás folyama alatt, augusztus hó 20-án tartandja beszámoló beszédét. Elvégből Erreth János, a Perczel-párt elnöke csütörtök délután értekezletet hívott egybe, melyben kimondatott, hogy a képviselőt ünnepélyesen fogadják és a közönség a sajtó és falragaszok útján részvételre szólíttatik fel, továbbá az ünnepelt tiszteletére bankett is rendeztetik. A közelebbi módosztatások megállapítására szűkebb körű bizottság küldetett ki, mely kérdést intéz a képviselőhöz, valjon mikor és melyik vonattal érkezik városunkba.

— **Nemesszivü ajándék.** Nádosy Kálmán, mint a végrehajtó-bizottság elnöke, 100 frtot bocsajtott a bizottság rendelkezésére, az élő állatkiállításnál való kiosztás czéljából.

— **A kiállítás díszelnöke, Kardos Kálmán főispán** csütörtökön délután 5 órakor érkezett hosszabb távollét után városunkba és mindjárt a kiállítási területre hajtatott, hol 1/2-ig tüzetesen végignézte a kiállítási épületekben elhelyezett kiállítási tárgyakat, melyek ekkor már kényelmes áttekintést nyújtottak és úgy a tömeg, mint a minőség által nagy benyomást gyakorolnak.

— **A villamos világítás,** mely minden este 8 óra után kezd működni, nappali világosságba borítandja a kiállítási corzót, mely a város erdejéből lehozott fenyőzetből varázsoltatott oda a kiállítási igazgatósági épület elé. A világítást Kohárics N. János rendezte be. Négy lámpa, egyenként 600 gyertyaerővel eszközli a világítást és az akkumulátorokat a Haberényi Pál gépgyárából kikérült gőzgép hozza mozgásba. A világítás valóban pompás lesz és a város bármely pontjáról élvezheti a közönség a szétáradó világosságot.

— **Ornythologiai gyűjtemény.** Várady Ferencz pécsi hírlapíró holnap, vasárnap nyitja meg a nagyközönség előtt ornythologiai gyűjteményét az Öertzen-féle ház Mária-utczai emeletén. Mintegy 100 kalitban kiállit körülbelül 300 élő madarat; melyeknek nagy része exotikus madár; a hazai éneklők is szép számmal vannak képviselve. A kajdacsokból több mint husz fajta van. Ararák, kakaduk, piros, zöld, fekete, tarka papagájok, törpe kajdacsok; szebbnél szebb példányok. Díszéneklők és díszpintyek a legváltozatosabb színekben és nagyságban. Van egy kalitban körülbelül 50 parányi díszpintye, melyek mint mindmennyi kis tarka pillangó, repdesnek vigan ide s'ova. Várady ornythologiai gyűjteményének bemutatásával alkalmat nyújt a nagy kö-

zönségnek a nálunk teljesen ismeretlen exotikus madár-fajok megismerésére. Ily nagy szabású és érdekes madár-gyűjtemény talán egész Magyarországon sincs. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Táncmulatság a kiállítás alatt.** Herczenberger József táncmester az idegenek tiszteletére vasárnap este a Scholtz-féle újonnan épült sörcsarnok nagy termében próbatánc-estélyt rendez, mely alkalomból a „Társalgó” czimű, a népszínházban szép sikert aratott tánc is be lesz mutatva.

— **Időleges kiállítások.** 1) a *szarvasmarha- és juhkiállítás* f. évi aug. 19., 20. és 21-ik napjain a szigeti külvárosi lovaslaktanya istállóiban és udvarán; 2) a *lőkiállítás* aug. 26., 27. és 28-ik napjain ugyancsak az említett laktanya istállóiban; 3) a *sertéskiállítás* aug. 24., 25. és 26-ik napjain a szigeti külvárosban levő sertéshizlalda szállásaiban; 4) a *baromfi- és kutyakiállítás* pedig aug. 22., 23. és 24-ik napjain (s a kiállítók kívánataira esetleg tovább is) a főkiállítás területén tartatik meg. A kiállításra bejelentett állatok az illető időleges kiállítás megnyitását megelőzőleg legalább egy nappal előbb állítandók be. Az állatok tartására szükséges mindennemű takarmány és alomszalma, ha a kiállítók ilyent hazuról nem hoznak, a folyó piaczi áron rendelkezésükre bocsajtatik a kiállítási bizottság által. Az állatok gondozása a kiállítók feladata. A kiállításra küldött állatoknak (a baromfiaknak ketrezben) vasuton való szállítás esetében, a feladaskor a szállítólevélre igazolvány ragasztandó, mert csak ennek alapján vehető igénybe az összes hazai vasutak részéről engedélyezett szállítási kedvezmény. A szállítvány „a kiállítási bizottsághoz Pécsen” czimezve adandó fel. Az állatok kísérői, úgy az ide- mint a visszautazásnál egy fél III. osztályú menetjeggyel utazhatnak.

— **Az országos iparegyesület a pécsi kiállításon.** Az országos iparegyesület a kiállítás végrehajtó-bizottságának meghívása folytán elhatározta, hogy az igazgatóság több tagja által hivatalosan képviselteti magát a megnyitási ünnepélyen. A küldöttség Falk Zsigmond lovag vezetése alatt a következő igazgatósági tagokból áll: Burchard Konrad, Brázay Kálmán, Eisele József, Engelbach Alajos, Forgó István, Havas Sándor, Hüttl Tivadar, Kirner József, Köller Fülöp, Krausz Lajos, Léderer Sándor, Jungfer Gyula, Matheidesz István, Rauch Ferencz, Thék Endre, Török György, Ungár Ignác. Gelléri Mór titkár már csütörtökön reggel érkezett meg az ellszállásos végett. A küldöttséghez még vagy 30 egyesületi tag önként csatlakozott, hogy a kiállítás megnyitására leránduljon. Az így 50 tagra felszaporodott tekintélyes küldöttség tegnap — pénteken — délután 4 óra 43 perczkor érkezett Pélérdre, hol Brázay Kálmán kastélyában éjjelozve és csak ma reggel érkeznek városunkba.

— **Levélforgalom a kiállítás alatt.** Opris Péter kir. posta- és távirdaigazgató, a kiállítást látogató közönség érdekében intézkedett, hogy a helybeli levélposta fel- és leadási osztálya, a kiállítás egész tartama alatt, reggeli 7 órától esti 7 óráig, tehát a déli idő alatt is, nyitva legyen. A kiállítási területen egyszersmint egy levélgyűjtő-szekrény is alkalmaztatott, mely a vonatok indítása előtt mindig ki fog ürittetni. Végül a személynak czélszerű beosztása által megfelelően gondoskodva lett arról, hogy a táviratforgalomnak

várható emelkedése daczára a távirat továbbítási és kézbesítési szolgálat egyaránt, gyorsan és minden fennakadás nélkül teljesíttessék.

— **Zenei termékek a kiállításra.** A pécsi általános kiállításra 3 zenedarab fog megjelenni. Hofer Károly irt kiállítási keringőt, Lenkei Lajos irt egy kiállítási indulót, mely a kiállítás díszelnökének, Kardos Kálmán főispánnak ajánlva, a „Harmonia”-társaság kiadásában fog megjelenni, végre Jónás János cigányprimás kiállítási csárdást irt. Mindhárom darabot ugyancsak Jónás János zenekara már a kiállítás megnyitásának napján fogja játszani.

— **A kiállítási kalauz** szintén ma hagyta el a sajtót. A pécsi hírlapírók által szerkesztve, első utmutató ez, mely Pécs városában kalauzolatja az idegeneket. Tartalmazza Pécs rövid történetét, a templomok sorozatát, nevezetesebb ipartelepeket, kiránduló helyeket, a vendéglők, kocsik és hordárok tarifáját, szóval mindazt mi az idegenekre érdekességgel birhat. A részletes katalógus tartalmazza valamennyi kiállító nevét csoportokra osztva és rendezve, és függelékül a képzőművészet katalógusát is azon képek árával, melyek eladandók.

— **Lakásiroda.** Úgy a helybeli lakáskiadók előnyére, mint az érkező idegenek kényelmére, Pécsen, Király-utca 14. szám alatt lakásiroda létesített, hol a kiadó lakások 1 frtnyi beiratási díjért az egész kiállítás tartama alatt nyilvántartatnak s valahány változás történik, bejelentetvén, új lakóról gondoskodik a lakásiroda. A lakás kereső 30 kr. közvetítési díjt fizet.

— **A kocsiközlekedés a Deák-utczán betiltva.** Lechner Gyula városi rendőrkapitány a kocsiközlekedést a Deák-utczán, továbbá az ezen utczába nyiló többi utczákból a Deák-utczán át a kiállítás területére, vagy onnét vissza, tekintettel arra, hogy a nevezett utca a Kis-tér felőli részén fölötté keskeny s így a kocsiközlekedés a gyalogjáró közönségre nézve veszélyessé válhatnék — a kiállítás egész tartamára betiltotta.

— **A phylloxera-kongresszuson,** mely hó 15-ikére tervezetett, a dunántúli megyék nagy része képviselteti magát. Veszprém megye küldöttei Lakó Kristóf cs. kir. kamarás, törvényszéki elnök, Kun György földbirtokos, Kenesey Mór kir. közjegyző és Kleczár Ferencz veszprémi főszolgabíró lesznek.

— **Idegenek figyelmébe.** A nemzeti kaszinó elnöksége ez uton intéz felhívást a városunk látogató idegen közönséghez, hogy a kaszinó valamennyi termei rendelkezésre állnak az idegeneknek, kik ott a legszívélyesebb fogadtatásra számíthatnak. Ugyancsak a kaszinó szerdai tánc-estélyeire is hivatalosak az idegenek és minél nagyobb számban való megjelenésre kéretnek fel.

— **Lenck S. soproni pótkávégyárának kiállítására** föl hívjuk a közönség figyelmét. Azt fölőseges megjegyeznünk, hogy a „Lenck-kávé” a legjobb eddig ismert pótkávé; arra azonban figyelmeztetjük a kiállítást látogató közönséget, hogy a főnebbi állítás igaz voltáról bárkinek alkalmá van meggyőződnie a kiállításon, hol Lenck-kávé pótcsomagokat ingyen kaphat. Használják föl háziasszonyaink az alkalmat és — „győzzön a jobb.” Mi meg vagyunk róla győződve, hogy ez a „jobb” a Lenck-kávé, mely kitünősége mellett még magyar gyártmány is.

HIRDETÉSEK:

Legujabb és legfinomabb

uri és gyermek-kalapok

a kiállítás tartama alatt különösen

olcsó gyári árák

mellett adatnak el

a MANDI-féle üzletben

Pécsen, Irgalmasok-utczájában.

Scholtz A. és Fia

SÖRCSARNOKA

ÉS

ÉTTERME

a kiállítás területén, a gyermek-kert helyiségében.

Mindennap délben és este cigányzene.

Kedden és szombaton este a

KATONA-ZENEKAR

hangversenyez.

Ifjabb BUDAI

disz- és czégfestő

Pécsett, Széchenyi-tér 10-ik szám.

NOWOTARSKY A. és FIA

mű- és kereskedelmi kertészete

(Pécsett, Nepomuk-utca)

ajánlják települék megtekintését az idegeneknek.

NEMZETI SÖRÖDE.

Széchenyi-tér,

a Ribay-kávéház alatt.

Elsőrangú étterem.

➔ Jó borok. ➔

== Naponta friss csapolás. ==

Minden vasárnap

czigányzene.

Éppen most jelent meg a

„KIÁLLITÁSI KALAUZ”.➔ **UTMUTATÓ** ➔

A PÉCSI ÁLTALÁNOS MŰ-, IPAR-, TERMÉNY- S ÁLLATKIÁLLÍTÁSRA

== Gazdag tartalommal. ==

Ára 60 kr.

Kapható minden könyvkereskedésben és a dohánytőzsdén.

Folyó évi augusztus hó 12-ikétől, azaz vasárnaptól

naponta látható

d. e. 9 órától 12-ig, d. u. 2 órától 6-ig

az **Oertzen-féle ház** mária-utczai emeletén**VÁRADY FERENCZ****ornythologiai**

magán-gyűjteménye:

élő hazai és exotikus madarak és honosított majmok, stb.

Belépti díj: I. hely 30 kr. — II. hely 10 kr.

Gyermekek a felét fizetik.

➔ *A tiszta jövedelem a városi szegényház javára fordítatik.* ➔

Bemenet a régi színház főbejáratánál.

Iparosnak, kereskedőnek fontos!

Biztos eredmény!

A kiállítás egész tartamára
a kiállítási terület kerítésére

olajfestékekkel festendő

hirdetmények

előnyös áron vétetnek föl

Pécsett, János-utca 8. szám alatt

A legfeltűnőbb hirdetés!

A legjobb s legolcsóbb reklam!